

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ
MÜZİK BİLİMLERİ BÖLÜMÜ

Erzurum Raci Alkır Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin TSM Dersine İlişkin Öz
Yeterliliklerinin İncelenmesi
(Investigation of Self-Efficacy of Erzurum Raci Alkır Fine Arts High School Students
Regarding TSM Course)

LİSANS TEZİ

Emir PUĞ

Danışman: Arş. Gör. Ahmet ALUMUR

Erzurum
Haziran, 2025

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Emir PUĞ tarafından hazırlanan “Erzurum Raci Alkır Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin TSM Dersine İlişkin Öz Yeterliliklerinin İncelenmesi” başlıklı çalışması 20/06/2035 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Müzik Bilimleri Bölümü Müzikoloji Ana Sanat Dalında, Diploma Çalışması (lisans tezi) olarak kabul edilmiştir.

Danışman:	Arş. Gör. Ahmet ALUMUR	
Jüri Üyesi:	Prof. Dr. Ahmet Selim DOĞAN	
Jüri Üyesi:	Prof. Dr. Hasan Tahsin SÜMBÜLLÜ	
Jüri Üyesi:	Doç. Dr. Emrah LEHİMLER	
Jüri Üyesi:	Doç. Dr. Ferhat ÇELİKOĞLU	
Jüri Üyesi:	Doç. Dr. Koray ÇELENK	
Jüri Üyesi:	Doç. Dr. Mehmet Can PELİKOĞLU	
Jüri Üyesi:	Doç. Dr. Semih OKCU	
Jüri Üyesi:	Doç. Dr. Şevki Özer AKÇAY	
Jüri Üyesi:	Doç. Dr. Vefa TERZİOĞLU	
Jüri Üyesi:	Doç. Dr. Yavuz ŞEN	
Jüri Üyesi:	Doç. Dr. Yılmaz KAHYAOĞLU	
Jüri Üyesi:	Dr. Öğr. Üyesi Tuncay ARAS	
Jüri Üyesi:	Arş. Gör. Ahmet ALUMUR	

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

Prof. Dr. Özgür Sadık KARATAŞ
Bölüm Başkanı

ÖZ

LİSANS TEZİ

ERZURUM RACİ ALKIR GÜZEL SANATLAR LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN TSM DERSİNE İLİŞKİN ÖZ YETERLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Emir PUĞ

Haziran-2025, 35 sayfa

Amaç: Bu araştırmanın amacı, Erzurum Raci Alkır Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü’nde öğrenim gören 9. ve 10. sınıf öğrencilerinin Türk Sanat Müziği Teori ve Uygulaması dersine yönelik öz yeterlik düzeylerini belirlemek ve bu düzeylerin cinsiyet ile sınıf değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediğini incelemektir.

Yöntem: Araştırma, nicel araştırma yöntemi temel alınarak betimsel tarama modeli ile yürütülmüştür. Çalışma grubunu, 2024-2025 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde aynı okulun müzik bölümünde öğrenim gören 40 öğrenci oluşturmuştur. Bu öğrencilerin 23’ü kız, 17’si erkektir. Veri toplama aracı olarak öğrencilerin Türk Sanat Müziği Teori ve Uygulaması dersine yönelik öz yeterlik algılarını ölçen bir ölçek kullanılmıştır. Elde edilen veriler, cinsiyet ve sınıf değişkenlerine göre analiz edilmiştir.

Bulgular: Araştırma bulgularına göre, güzel sanatlar lisesi 9. ve 10. sınıf öğrencilerinin Türk Sanat Müziği Teori ve Uygulaması dersine yönelik öz yeterlilik düzeyleri genel olarak “kararsızım” düzeyindedir. Öğrenciler, teorik konulardan özellikle koma cetvelindeki değiştirici işaretlerin gruplandırılması konusunda daha yüksek öz yeterlik algısına sahipken, uygulama becerileri kapsamında yer alan dörtlü-beşlilerin farklı perdelere aktarılması konusunda daha düşük öz yeterlik düzeyi göstermiştir.

Sonuçlar: Araştırma sonuçlarına göre, Öğrencilerin Türk Sanat Müziği dersine yönelik teorik bilgi düzeyleri uygulama becerilerine göre daha gelişmiştir. Cinsiyet ve sınıf düzeyinin öz yeterlik algısı üzerinde anlamlı etkileri olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular, öz yeterlik gelişimini destekleyecek eğitim programlarının önemini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türk sanat müziği, güzel sanatlar lisesi, müzik eğitimi.

ABSTRACT

BACHELOR'S THESIS

INVESTIGATION OF SELF-EFFICACY OF ERZURUM RACI ALKIR FINE ARTS HIGH SCHOOL STUDENTS REGARDING TSM COURSE

Emir PUĞ

June-2025, 35 page

Purpose: The aim of this study is to determine the self-efficacy levels of 9th and 10th grade students studying in Erzurum Raci Alkir Fine Arts High School Music Department towards Turkish Art Music Theory and Practice course and to examine whether these levels differ according to gender and class variables.

Method: The research was conducted using a descriptive survey model based on a quantitative research method. The study group consisted of 40 music department students from the same school during the spring 2024-2025 semester. Of these students, 23 were female and 17 were male. A scale measuring students' perceptions of their self-efficacy in the Turkish Art Music Theory and Practice course was used as a data collection tool. The obtained data were analyzed according to gender and class variables.

Findings: According to the research findings, the self-efficacy levels of ninth and tenth grade fine arts high school students towards the Turkish Art Music Theory and Practice course are generally at the "undecided" level. Students had a higher perception of self-efficacy, especially when it came to grouping modifier signs in the coma chart, but a lower perception when it came to transferring quartets and fifths to different pitches.

Results: According to the research results, students had more developed theoretical knowledge of the Turkish Art Music course than practical skills. Gender and grade level were found to significantly affect self-efficacy perception. These findings underscore the importance of educational programs that support the development of self-efficacy.

Keywords: Turkish art music, fine arts high school, music education.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	i
ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI.....	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar DİZİNİ.....	viii
KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ	ix
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
Giriş	1
Araştırmanın Amacı	2
Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi	2
Araştırmanın Sınırlılıkları.....	3
Varsayımlar	3
Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar	3
Müzik.....	3
Türk sanat müziği.	4
Eğitim.	5
Müzik eğitimi.	6
Mesleki müzik eğitimi.	6
Türk müziği eğitimi.	7
Güzel sanatlar lisesi	8
Öz yeterlilik	8
İlgili araştırmalar	9
İKİNCİ BÖLÜM	12
Yöntem	12

Araştırmanın Modeli.....	12
Çalışma Grubu	12
Verilerin Toplanması.....	13
Verilerin Analizi	13
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	15
Bulgular ve Yorum	15
Güzel Sanatlar Lisesi 9 ve 10. Sınıf Öğrencilerinin Türk Sanat Müziği Teori ve Uygulaması Dersine Yönelik Öz Yeterlilikleri.....	15
Güzel Sanatlar Lisesi 9 ve 10. Sınıf Öğrencilerinin Türk Sanat Müziği Teori ve Uygulaması Dersine Yönelik Öz Yeterlilikleri Cinsiyet Değişkenliğine Göre Farkları	16
Güzel Sanatlar Lisesi 9 ve 10. Sınıf Öğrencilerinin Türk Sanat Müziği Teori ve Uygulaması Dersine Yönelik Öz Yeterlilikleri Sınıf Değişkenliğine Göre Farkları	16
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	18
Sonuç ve Öneriler	18
Sonuçlar	18
Güzel sanatlar lisesi 9 ve 10. sınıf öğrencilerinin Türk sanat müziği teori ve uygulaması dersine yönelik öz yeterliliklerine ilişkin sonuçlar.	18
Güzel sanatlar lisesi 9 ve 10. sınıf öğrencilerinin Türk sanat müziği teori ve uygulaması dersine yönelik öz yeterlilikleri cinsiyet değişkenliğine göre farklarına ilişkin sonuçlar.	18
Güzel sanatlar lisesi 9 ve 10. sınıf öğrencilerinin Türk sanat müziği teori ve uygulaması dersine yönelik öz yeterlilikleri sınıf değişkenliğine göre farklarına ilişkin sonuçlar.....	19
Öneriler	19
KAYNAKÇA	20
EKLER	22
EK-1. Güzel Sanatlar Lisesi Türk Sanat Müziği Teori ve Uygulaması Dersine Yönelik Öğrenci Öz Yeterlilik Ölçeği.....	22
EK-2. İzin Mailleri	23
ÖZGEÇMİŞ.....	25

KAYNAKÇA

- Andaç, H. M. (2019). *Türk müziği makamlarının tuşesi üzerinde konumlandırılmasına ilişkin şematik bir yaklaşım* (Tez No.587807) [Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Aybars, B. (2011). *Türk musikisi temel bilgiler* (2. baskı). İkinci Adam.
- Aytaç, K. (1998). *Avrupa eğitimi tarihi*. İlahiyat Fakültesi.
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs: Prentice-Hall.
- Bayrakçı, C. (2019). *Güzel sanatlar fakültelerinde müzik eğitimi alan öğrencilerin geleneksel Türk müziği derslerine yönelik tutum ve öz- yeterlik algılarının incelenmesi* (Tez No.583939) [Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Budak, O. A. (2006). *Türk müziğinin kökeni- gelişimi*. Phoenix.
- Büyüköztürk, Ş. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (23. baskı). Pegem Akademi.
- Doğan, N. G. (2025). *Güzel sanatlar lisesi öğrencilerinin bireysel çalgı sınavına ilişkin kaygılarının, ders başarılarıyla ilişkisinin incelenmesi* (Tez No.928888) [Yüksek Lisans Tezi, Trabzon Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Duman, R., & Mustafa, Ş. (2018). Cumhuriyetin yapılanma sürecinde müzik eğitimi. *Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 7(16-17), 259-277. <https://dergipark.org.tr>
- Ertürk, S. (1993). *Eğitimde program geliştirme*. Meteksan.
- Field, A. (2009). *Discovering statistics using SPSS* (4. baskı). Sage.
- Günel, N. Y. (2024). *Güzel sanatlar lisesi müzik bölümü öğrencilerinin “Türk sanat müziği teori ve uygulaması derslerine” ilişkin öz yeterliliklerinin incelenmesi* (Tez No.886773) [Yüksek Lisans Tezi, Trabzon Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.

- Güzel Sanatlar Lisesi Ders Programı (2025, Haziran). *Milli Eğitim Bakanlığı*.
https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2023_09/14141220_2023_41_Guzel_Sanatlar.pdf
- Haluk Özmen, O. K. (2019). *Eğitimde Araştırma Yöntemleri* (2.baskı). Pegem.
- Kılıç, D. (2018). *Eğitime Giriş* (4. baskı). Nobel Akademik.
- Kilmen, S. (2022). *Eğitim araştırmacıları için SPSS uygulamalı istatistik*. (4. baskı). Anı.
- Küçüköncü, Y. (1991). *Müzik eğitimi ve öğretimi*. Çanakkale eğitim fakültesi.
- Ocak, G. (2019). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem.
- Say, A. (2005). *Müzik öğretimi* (4.baskı). Müzik Ansiklopedisi.
- Senemoğlu, N. (2005). *Gelişim öğrenme ve öğretim*. Yorum.
- Şen, Y. (2011). *Müzik öğretmenliği öğrencilerinin “geleneksel Türk müziği dersleri”ne ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* (Tez No. 290502) [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Tanrıkorur, Ç. (2003). *Müzik, Kültür, Dil*. Dergâh.
- Turabik, C. (2023). *Güzel sanatlar lisesi müzik bölümü öğrencilerinin “bireysel ses eğitimi dersindeki” özyeterlilik algılarının incelenmesi: Akdeniz bölgesindeki güzel sanatlar liseleri* (Tez No.830238) [Yüksek Lisans tezi, Mersin Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Uçan, A. (2018). *Müzik eğitimi* (4. baskı). Arkadaş.